

EVALUAREA ROBUSTEȚII.
PROPRIETĂȚI PSIHOMETRICE PENTRU
DISPOSITIONAL RESILIENCE SCALE: DRS-15

Autori: Dan VASILIU, Diana Alexandra PASCAL (MARINESCU), Gabriel MARINESCU

REZUMAT

Conceptul de robustețe (hardiness) a fost introdus de Kobasa (1979) ca fiind o variabilă individuală cu semnificație în rezistența la stres. Robustețea, a fost definită ca o dispoziție de personalitate, manifestă la nivel cognitiv, emoțional și comportamental. Conform autoarei, robustețea implică următoarele trei caracteristici: control, angajare, provocare/stimulare. Conceptul este inclus în categoria factorilor cognitivi care exprimă atitudini și convingeri față de lume.

Scala DRS-15¹ a fost aplicată unui număr de 334 de participanți din diferite regiuni ale țării și cu statut social diferit. Toți participanții au avut peste 18 ani. Din analiza datelor am constatat că varianta în limba română (tradusă și adaptată de către autori) are calități psihometrice bune. Scala poate fi utilizată ca instrument de analiză individuală a robusteții mai ales în scopul de cercetare. Am construit un etalon pentru interpretarea rezultatelor adaptat populației din România.

Cuvinte-cheie: robustețe, rezistență la stres, scala DRS-15, fidelitate, validitate.

ABSTRACT

The concept of hardiness was introduced by Kobasa in 1979 as an individual variable in regard to stress resistance. Psychological hardiness was defined as a personality disposition manifesting at the cognitive, emotional and behavioral levels. According to the author, hardiness involves the following three characteristics: control, commitment, challenge / stimulation. The concept is part of the cognitive factors that express attitudes and beliefs towards the world.

The DRS-15 scale was applied to a number of 334 participants from different regions and with different social status. All participants are over 18 years old. Data analysis found that the Romanian version (translated and adapted by the authors) has good psychometric qualities. The

¹ Copyright © by Paul T. Bartone, 2005-2014; all rights reserved.
Licență de utilizare: Dan Vasiliu/8WD0254836350293H.

scale can be used as a tool for individual analysis of hardiness, especially in research purposes. We built a benchmark for interpreting the results, adjusted for the Romanian population.

Keywords: hardiness, stress resilience, DRS-15 scale, reliability, validity.

CONCEPTUL DE ROBUSTEȚE A PERSONALITĂȚII

Conceptul de robustețe se referă la un model de caracteristici ale personalității și a fost introdus pentru prima dată de către Suzanne C. Kobasa în 1979 în articolul „*Stressful life events, personality, and health: An inquiry into hardiness*” (Journal of Personality and Social Psychology, Vol 37 (1), pp 1-11)². Acest model de caracteristici vizează rezistența la stres, diferențiind persoanele care rămân sănătoase sub stres de cele care dezvoltă probleme de sănătate. De asemenea, persoanele cu robustețe crescută au performanțe mai bune în condiții de stres.

Ca structură de personalitate, robustețea cuprinde trei dispoziții generale legate de *Angajare*, de *Control* și *Provocare*, care funcționează ca o resursă pentru rezistența la stres. *Angajarea* se definește ca o tendință de implicare în activități, precum și ca prezența unui interes real și curiozitate despre lumea înconjurătoare. Implică convingerea că evenimentele au sens și semnificație. *Controlul* reprezintă credința persoanei că poate influența evenimentele care au loc în jurul ei prin propriul efort și tendința de a acționa ca atare. Această convingere nu implică expectații naive privind un control total al evenimentelor ci mai degrabă perceperea abilităților proprii de a se raporta activ la mediu, de a-și asuma cu responsabilitate propria soartă. *Provocarea* este convingerea că schimbarea, nu stabilitatea, este modul normal de viață și că schimbarea reprezintă o oportunitate pentru creșterea personală, nu o amenințare. Provocarea se exprimă și prin tendința orientării spre viitor.

Constructul de robustețe a fost elaborat pe baza rezultatelor unui studiu prospectiv ce a urmărit timp de șapte ani peste 900 de subiecți din punctul de vedere al relației dintre nivelul stresului și incidența bolilor. Datele cercetării susțin că anumiți subiecți rămân sănătoși în ciuda stresului intens la care sunt supuși datorită unor particularități de personalitate descrise de autori sub numele de robustețe.

INSTRUMENTE PENTRU EVALUAREA ROBUSTEȚII PERSONALITĂȚII

Construirea unui instrument pentru măsurarea robusteții personalității a început în anul 1982 și în 1989 a rezultat (Bartone, Ursano, Wright, Ingraham) un chestionar cu 45 de itemi. Pornind de la acesta, o variantă scurtă, conținând 30 de itemi, a fost dezvoltată (Bartone). Varianta DRS-15

² <http://www.hardiness-resilience.com>. (consultat în decembrie 2014).

(Bartone) a fost creată pornind de la chestionarul cu 30 de itemi³.

SCALA DRS-15 PENTRU EVALUAREA ROBUSTEȚII PERSONALITĂȚII

Scala DRS-15 a fost construită de Bartone pornind de la varianta mai lungă, DRS-30. Scala a fost inițial aplicată unui număr de 104 subiecți din Statele Unite, având caracteristici psihometrice bune. Coeficienții de consistență internă (alfa Cronbach) pentru componentele robusteții (control, angajare, provocare) variază între 0.70-0.77, în timp ce pentru robustețe ca întreg este 0.83. De asemenea, rezultatele anunțate de Bartone confirmă validitatea la criteriu și validitatea predictivă a acestei probe.

Scala conține 15 itemi, câte 5 pentru fiecare componentă a robusteții (angajament, control și provocare). Participanții punctează gradul în care fiecare element îi descrie pe o scală de evaluare cu 4 valori (0 - complet neadevărat, 3 - complet adevărat). Itemii 3, 4, 8, 11, 13, 14 sunt cu cotare inversă. Distribuția itemilor în funcție de componenta căreia se adresează este următoarea (Tabel 1):

Tabel 1. Distribuția itemilor în funcție de componentă. A–Angajament, C–Control, P–Provocare.

Item	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Componenta	A	C	P	A	P	C	A	C	P	A	P	C	A	P	C

Scala DRS-15, tradusă și utilizată în cadrul acestui studiu, se regăsește la finalul articolului, în cadrul Anexei 1.

SCOPUL CERCETĂRII

În cadrul acestui articol ne propunem să prezentăm date despre calitățile psihometrice (fidelitate și validitate) ale versiunii în limba română a scalei DRS-15. Aceasta a fost administrată unui eșantion extins de participanți spre a oferi repere normative pentru populația generală (nonclinică) de adolescenți și adulți. Aceste repere normative pot fi utile practicienilor în acțiunea de evaluare a factorilor de personalitate social-cognitivi în sanogeneză. Scala DRS-15 va fi folosită în cercetările noastre viitoare pentru identifica corelații între rezistența la stres și incidența criteriilor de diagnostic în Tulburările de Personalitate de pe Axa II (DSM IV-TR). Scopul final al cercetării este identificarea tipurilor de intervenții suportive, specifice diferitelor metode psihoterapeutice, pentru ameliorarea Tulburărilor de Personalitate precum și elaborarea unor programe de prevenție ținând cont de efectul robusteții asupra psihicului uman.

³ *DRS-15R Test-retest reliability paper, 2007, Psychological Reports.*

PARTICIPANȚII DIN EȘANTIONUL CARE A FURNIZAT DATE BRUTE

Am colectate datele de la 334 de participanți din București și Județele: Ilfov, Giurgiu, Buzău, Brașov, Alba, Timiș, Arad, Bihor, Dolj, Hunedoara, Maramureș. Participanții au fost aleși din diferite categorii sociale cu vârste cuprinse între 18 și 80 de ani dintre care 163 de gen masculin (49%) și 171 de gen feminin (51%). Participanții au fost instruiți să bifeze câte o singură opțiune pentru fiecare item al scalei DRS-15. Participanților li s-a precizat că toate opțiunile sunt corecte. Scala evaluează robustețea, factor de personalitate în sanogeneză, care indică rezistența la stres. Nu sunt evaluate aptitudini sau performanțe cognitive. Au fost eliminate din cercetare rezultatele participanților care au avut opțiuni multiple sau itemi fără răspuns.

PROPRIETĂȚII PSIHOMETRICE PENTRU SCALA DRS-15

Pentru o prezentare clară am organizat prezentarea datelor după cum urmează: indicatori statistici descriptivi, comparații după variabila „gen” și ”vârsta”, structura factorială a scalei DRS-15 și dovezi ale validității de construct, date referitoare la fidelitate, respectiv date normative.

INDICATORI STATISTICI DESCRIPTIVI

Am determinat valorile indicatorilor statistici descriptivi (Tabel 2) pentru scorurile obținute de participanții la testarea versiunii în limba română a scalei DRS-15.

Tabel 2. Indicatori statistici descriptivi pentru scala DRS-15

Factor Gen	N	Min.	Max.	Media	Mediana	Mod	Abatere standard	Asimetrie	Boltire
Angajare									
M+F	334	3	15	11.20	11.00	12	2.203	-.766	.811
M	163	4	15	11.31	12.00	12	2.204	-.824	.777
F	171	3	15	11.11	11.00	11	2.204	-.772	.929
Control									
M+F	334	3	15	11.58	12.00	10	2.352	-.645	.636
M	163	5	15	11.79	12.00	10	2.257	-.432	-.065
F	171	3	15	11.37	11.00	11	2.428	-.789	1.012
Provocare									
M+F	334	1	15	9.06	9.00	10	2.716	-.067	-.360
M	163	3	15	8.81	9.00	10	2.602	.026	-.533
F	171	1	15	9.30	9.00	9	2.807	-.176	-.184
DRS-15									
M+F	334	14	45	31.84	32.00	31	5.471	-.260	.119
M	163	17	45	31.91	32.00	31	5.296	-.272	.176
F	171	14	45	31.78	32.00	36	5.648	-.248	.088

Pentru eșantionul general (M+F) am constatat o distribuție leptocurtică pentru factorii *angajare*, *control* și *total scor* DRS-15 și o distribuție platicurtică pentru *provocare*. Valorile pentru asimetrie nu s-au depărtat semnificativ de valoarea zero (caracteristică unei distribuții normale sub aspectul simetriei), lucru care a permis ca etaloanele pentru DRS-15 să le realizăm în 5 clase (conform cu versiunea originală).

COMPARAȚII DUPĂ VARIABILA GEN, VÂRSTĂ

Scorurile totale obținute de participanții de gen masculin ($m=31.91$, $std.dev.=5.296$) nu sunt diferite semnificativ ($t=0.217$, $df=332$, $p=0.828$) de cele ale participanților de gen feminin ($m=31.78$, $std.dev.=5.684$). Scorurile pentru factorul *angajare* obținute de participanții de gen masculin ($m=11.31$, $std.dev.=2.204$) nu sunt diferite semnificativ ($t=0.835$, $df=332$, $p=0.404$) de cele ale participanților de gen feminin ($m=11.11$, $std.dev.=2.204$). Scorurile pentru factorul *control* obținute de participanții de gen masculin ($m=11.79$, $std.dev.=2.257$) nu sunt diferite semnificativ ($t=1.627$, $df=332$, $p=0.105$) de cele ale participanților de gen feminin ($m=11.37$, $std.dev.=2.428$). Scorurile pentru factorul *provocare* obținute de participanții de gen masculin ($m=8.81$, $std.dev.=2.602$) nu sunt diferite semnificativ ($t=-1.647$, $df=332$, $p=0.101$) de cele ale participanților de gen feminin ($m=9.30$, $std.dev.=2.807$). De altfel, în toate cazurile, intervalul de încredere de 95% conține valoarea zero. Între 18 și 19 ani (clasa 1) am considerat că participanții sunt încă în perioada adolescenței iar după 65 de ani (clasa 6) vârstnici. În rest am folosit clasificarea vârstelor după U. Șchiopu, E. Verza⁴: 20 - 34 ani (clasa 2) perioada adultului tânăr; 35 - 45 ani (clasa 3) vârsta adultă caracterizată de stabilitate; 46 - 55 ani (clasa 4) vârsta adultă propriu-zisă; 56 - 65 ani (clasa 5) corespunde perioadei adulte prelungite. Datele analizei de varianță pe o singură cale, testul Levene, au indicat că dispersiile în interiorul claselor de vârstă sunt omogene pentru factorii *angajare* ($p=0.842$) și *control* ($p=0.462$) precum și pentru *scorul total* ($p=0.392$). Rezultatele ANOVA pentru *angajare* ($F=0.923$, $p=0.446$), *control* ($F=1.378$, $p=0.232$) și *total scor* ($F=1.329$, $p=0.251$) arată că scorurile obținute la cei trei factori nu variază semnificativ în raport cu clasele de vârstă. Pentru factorul *provocare* ($F=2.625$, $p=0.024$) dispersiile în interiorul celor șase clase nu sunt omogene conform testului Levene ($p=0.05$). Testele Welch ($p=0.001$) și Brown-Forsythe ($p=0.003$) indică o diferență a rezultatelor între clasele de vârstă. Din analiza post-hoc, pentru testul Tamhane, se constată o diferență semnificativă între rezultatele obținute de participanții din clasa 6 de vârstă și cei din clasa 1 ($p=0.001$), clasa 2 ($p=0.007$), clasa 3 ($p=0.003$) și clasa 4 ($p=0.003$). În toate trei cazurile intervalul de încredere nu conține valoarea zero. Ne menținem totuși rezerva în a interpreta

⁴ Apud. Kiss Csaba, 2013. *Psihologia adultului și vârstnicului - note de curs*. Universitatea Hyperion.

acest rezultat dat fiind numărul mic de participanți din clasa 6 (N=7). Rezultatele obținute de către participanții la testare, conform clasificării după clasele de vârstă, sunt prezentate în Tabelul 3.

Tabel 3. Comparații după variabila clasa de vârstă.

Factor	Clasa de vârstă	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum
Angajare	1	12	10.67	2.640	6	14
	2	119	11.03	2.347	3	15
	3	111	11.45	2.105	5	15
	4	52	11.23	2.025	6	15
	5	33	11.36	2.119	7	15
	6	7	10.14	2.116	8	14
Control	1	12	12.58	2.021	9	15
	2	119	11.80	2.298	3	15
	3	111	11.59	2.436	4	15
	4	52	11.02	2.279	5	15
	5	33	11.24	2.525	4	15
	6	7	11.57	1.512	10	14
Provocare	1	12	9.83	1.528	7	12
	2	119	9.06	2.778	2	15
	3	111	9.34	2.849	1	15
	4	52	9.19	2.450	3	15
	5	33	8.21	2.607	3	15
	6	7	6.29	1.254	4	8
TOTAL DRS-15	1	12	33.08	4.252	26	39
	2	119	31.89	5.780	14	45
	3	111	32.39	5.627	17	45
	4	52	31.44	4.860	17	40
	5	33	30.82	5.157	20	45
	6	7	28.00	3.916	23	34

VALIDITATEA DE CONSTRUCT. STRUCTURA FACTORIALĂ A SCALEI

Majoritatea corelațiilor dintre scorurile la itemi sunt semnificative statistic sub pragul $p=0.001$. Pornind de la datele din matricea de corelații itemii scalei DRS-15 au fost supuși unei analize factoriale exploratorii cu rotație varimax. S-a pornit de la ipoteza că aceștia se vor grupa conform factorilor prevăzuți de autorii scalei. Matricea de corelații s-a dovedit a nu fi o matrice identitate conform rezultatelor testului Kaiser-Meyer-Olkin = 0.821 (apropiată de 1.00). Gradul de adecvare al eșantionului de variabile de start în raport cu modelul factorial care urmează a fi extras este corespunzător conform testului Bartlett ($p=0.001$). Analiza factorială exploratorie a evidențiat trei factori care explică 48.802% din varianța totală după cum urmează: factorul 1 – 26.474%, factorul 2 – 14.035% și factorul 3 – 8.293%. Comunalitățile în factorii extrași au fost cuprinse între 0.317 și 0.736.

Conform cu recomandarea lui Dennis Howitt și Duncan Cramer⁵, primul dintre factori a prezentat saturații de cel puțin 0.50 în itemii 2, 6, 8, 12 și 15 (*control*), factorul al doilea în itemii 3, 5, 11 și 14 (*provocare*) iar factorul al treilea în itemii 1, 4, 8, 10 și 13 (*angajare*). Itemul 9 „*Mă încântă provocarea de a face mai multe lucruri deodată.*” saturează 0.231 în primul factor, 0.198 în factorul al doilea și 0.176 în factorul al treilea, valori situate sub limita de 0.50 prevăzută în teorie. În ansamblu datele rezultate din analiza factorială exploratorie sunt bune și fac dovada validității de construct (Tabel.4).

Tabel 4. Structura factorială a scalei DRS-15.

Rotated Component Matrix^a

ITEM	Component		
	1	2	3
6Testare	.785	.058	.220
12Testare	.735	-.065	.200
2Testare	.641	.105	.137
15Testare	.614	.033	.167
8Testare	.506	.149	.245
9Testare	.231	.198	.176
14Testare	-.071	.834	.092
3Testare	.110	.754	-.067
11Testare	-.091	.728	.186
5Testare	.283	.597	.084
13Testare	.231	.153	.722
4Testare	.079	.072	.665
10Testare	.158	.193	.625
7Testare	.258	.022	.528
1Testare	.331	-.076	.519

Datele analizei factoriale exploratorii sugerează că versiunea în limba română a scalei DRS-15 permite atât obținerea unui indicator global al robusteții cât și a altor indicatori referitori la factorii: *angajare*, *control* și *provocare* pentru adulți.

DATE REFERITOARE LA FIDELITATE

În vederea explorării fidelității scalei DRS-15 am estimat consistența internă. Valoarea alfa Cronbach rezultată este 0.783, mai mare decât valoarea recomandată de 0.70. Fidelitatea test-retest s-a verificat pentru un număr de 73 participanți din care 43 de gen masculin și 30 de gen feminin. Retestarea am programat-o la un interval cuprins între 30 și 40 de zile de la testare. Corelațiile test-retest obținute au fost: pentru factorul *angajare* ($r=0.629$, $n=73$, $p=0.001$), pentru factorul *control* ($r=0.576$, $n=73$, $p=0.001$), pentru factorul *provocare* ($r=0.733$, $n=73$, $p=0.001$) iar pentru *scorul total* ($r=0.730$, $n=73$, $p=0.001$). Tăria corelațiilor este suficient de puternică și semnificativă. Am enunțat următoarea ipoteză: „*Există diferențe semnificative între scorurile obținute la testare și la*

⁵ Denis, H., Duncan, C., 2010, *Introducere în SPSS pentru psihologie*, Iași: Polirom, p:282

retestare”. A fost verificată ipoteza nulă cu testul T pentru eșantioane independente. Rezultatele obținute la testare pentru factorul *angajare* ($m=11.41$, $std.dev.=2.153$) nu sunt diferite semnificativ ($t=0.190$, $df.=144$, $p=0.850$) de cele obținute la retest ($m=11.34$, $std.dev.=2.212$). Rezultatele obținute la testare pentru factorul *control* ($m=11.74$, $std.dev.=2.167$) nu sunt diferite semnificativ ($t=0.334$, $df.=144$, $p=0.739$) de cele obținute la retest ($m=11.62$, $std.dev.=2.289$). Rezultatele obținute la testare pentru factorul *provocare* ($m=9.12$, $std.dev.=2.608$) nu sunt diferite semnificativ ($t=0.264$, $df.=144$, $p=0.792$) de cele obținute la retest ($m=9.00$, $std.dev.=3.023$). Rezultatele obținute la testare pentru *scorul total* ($m=32.27$, $std.dev.=5.173$) nu sunt diferite semnificativ ($t=0.346$, $df.=144$, $p=0.730$) de cele obținute la retest ($m=31.96$, $std.dev.=5.815$). În toate cazurile se confirmă ipoteza nulă.

DATE NORMATIVE (CLASE STANDARDIZATE)

Etalonul a fost realizat prin împărțirea în cinci clase standardizate (conform cu versiunea originală) care includ 6.7%, 24.2%, 38.2%, 24.2%, respectiv 6.7% din eșantionul normativ. Distribuția claselor standardizate are aspectul unei distribuții normale de tip gaussian. Participanții din eșantionul normativ au fost ordonați crescător, în funcție de scor (Tabel 5).

Tabel 5. Etalonul pentru populația adultă din România pentru scala DRS-15.

Scor brut	Scor standard	Nivelul robusteții
14 - 23	I	Robustețe foarte scăzută
24 - 28	II	Robustețe scăzută
29 - 34	III	Robustețe medie
35 - 39	IV	Robustețe crescută
40 - 45	V	Robustețe foarte crescută

CONCLUZII

Datele psihometrice obținute pe un eșantion format din 334 de persoane de pe teritoriul României sugerează un nivel satisfăcător al consistenței interne a itemilor scalei DRS-15 pentru măsurarea robusteții personalității. Datele obținute la test-retest confirmă o bună stabilitate a scalei. Datele analizei factoriale exploratorii sugerează posibilitatea utilizării scalei atât pentru obținerea unui indicator global al robusteții, cât și a indicatorilor referitori la cei trei factori componenți, factorii: *Angajare*, *Control* și *Provocare*. Datele raportate sunt încurajatoare, arătând că scala DRS-15 poate reprezenta un instrument util în scop de cercetare a robusteții pentru populația adultă din România conform etalonului construit (Anexa 2). Scala a mai fost utilizată în România, câteva date psihometrice fiind obținute pe un lot de 220 de studenți⁶.

⁶ Baban, A., 1998. *Stres și personalitate*. Cluj, Ed. Presa Universitară Clujeană, pp. 123-124.

BIBLIOGRAFIE

1. Albu M., *Construirea și utilizarea testelor psihologice*. Cluj-Napoca: Editura Clusium, 1998.
2. Baban, A. (1998). *Stres și personalitate*. Cluj, Ed. Presa Universitară Clujeană.
3. Bartone, P.T., *Development and validation of a short hardiness measure*. Paper Presented at the American Psychological Society Annual Convention, 1991, June, Washington, DC.
4. Bartone, P.T., *A short hardiness scale*. Paper presented at the American Psychological Society Annual Convention, 1995, June, New York.
5. Bartone, P.T., *Test-retest reliability of the Dispositional Resilience Scale-15, a brief hardiness scale*. Psychological Reports, 2007, 101, 943-944.
6. Denis, H., Duncan, C., *Introducere în SPSS pentru psihologie*, Iași, Polirom, 2010.
7. Kiss, C., *Psihologia adultului și vârstnicului - note de curs*. București, Universitatea Hyperion, 2013.
8. Mitrofan N., *Testarea psihologică. Aspecte teoretice și practice*, Iași, Editura Polirom, 2008.
9. Popa, M., *Statistică pentru psihologie*. Iași, Polirom, 2008.
10. Rizeanu, S. (2014). *Psihodiagnoza și evaluarea clinică a copilului și adolescentului. Note de curs. Ediția a II-a revizuită și adăugită*. București: Universitară.
11. Sîrbu, M., *Psihologia sănătății – note de curs*. București, Universitatea Hyperion, 2014.
12. Urbina, S., *Testarea psihologică*. București: Trei, 2009.
13. <http://www.hardiness-resilience.com>. (consultat în decembrie 2014).

Anexa 1. Scala DRS-15.

Chestionarul de mai jos își propune să ofere informații asupra opiniilor despre viață. Citește cu atenție fiecare frază și răspunde sincer, marcând cu un X varianta care se apropie cel mai mult de punctul tău de vedere în acest moment. Nu există răspunsuri corecte sau greșite. Alege câte o singură variantă pentru fiecare afirmație.

	Deloc adevărat	Puțin adevărat	Destul de adevărat	Complet adevărat
1) În cea mai mare parte a vieții fac lucruri pline de însemnătate.				
2) Muncind din greu poți, aproape întotdeauna, să-ți atingi scopurile.				
3) Nu-mi place să fac schimbări în activitățile mele obișnuite.				
4) Am senzația că viața mea este oarecum lipsită de sens.				
5) Schimbările de rutină îmi sunt interesante.				
6) Depinde de propriile mele acțiuni felul în care decurg lucrurile în viața mea.				
7) De abia aștept să încep activitățile mele zilnice.				
8) Nu cred că pot face multe pentru a-mi influența propriul viitor.				
9) Mă încântă provocarea de a face mai multe lucruri deodată.				
10) În majoritatea zilelor viața îmi este interesantă și excitantă.				
11) Mă deranjează când rutina mea zilnică este întreruptă.				
12) Ține de mine să decid cum va fi restul vieții mele.				
13) În general viața îmi este plictisitoare.				
14) Îmi place să am un program zilnic fără multe schimbări.				
15) Alegerile mele fac o reală diferență pentru rezultatul final al lucrurilor.				

Utilizarea scalei DRS-15 necesită obținerea licenței de utilizare de la *KBMetrics*, unicul distribuitor autorizat al scalei *Dispositional Resilience Scale* (DRS) dezvoltată de Paul T. Bartone (www.kbmetrics.com).

Anexa 2. Scala DRS-15 – Robustețe. Etalon pentru populația adultă (18+) din România.

	Scor T	Scoruri brute	Angajare	Control	Provocare	Scor T	
ROBUSTEȚE FOARTE CRESCUTĂ	80 -					- 80	ROBUSTEȚE FOARTE CRESCUTĂ
	-					-	
	-					-	
	-	45				-	
	-	44			15	-	
	70 -	43			14	- 70	
	-	42	15		13	-	
	-	41		15		-	
	-	40				-	
	-	39	14			-	
ROBUSTEȚE CRESCUTĂ	60 -	38		14	12	- 60	ROBUSTEȚE CRESCUTĂ
	-	37				-	
	-	36	13		11	-	
	-	35		13		-	
	-	34	12		10	-	
ROBUSTEȚE MEDIE	50 -	33		12	9	- 50	ROBUSTEȚE MEDIE
	-	32				-	
	-	31	11		8	-	
	-	30		11		-	
	-	29	10		7	-	
ROBUSTEȚE SCĂZUTĂ	40 -	28		10	6	- 40	ROBUSTEȚE SCĂZUTĂ
	-	27	9			-	
	-	26		9		-	
	-	25			5	-	
	-	24	8		8	-	
ROBUSTEȚE FOARTE SCĂZUTĂ	30 -	23	7	7	4	- 30	ROBUSTEȚE FOARTE SCĂZUTĂ
	-	22				-	
	-	21			3	-	
	-	20			2	-	
	-	19	6	6	1	-	
	-	18				-	
	-	17	5	5		-	
	20 -	14	4	4		- 20	
	-			3		-	
	-		3			-	
10 -					- 10		
	Scor T					Scor T	